Hukuk Bölümü 2012/230 E. , 2013/323 K.

- **2247 SAYILI YASANIN 10. MADDESINDE ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARI TAŞIMAYAN BAŞVURUNUN, AYNI YASANIN 27. MADDESI UYARINCA REDDİ GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27

"İçtihat Metni"

Davacılar : 1- H.B., 2- S.B., 3- H.B., 4- N.B.

Vekili : Av. A. F.D.

Davalılar : 1- Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. A.D.

2- Osmangazi Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. B.G.

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde, müvekkillerinin Bursa İli, Osmangazi İlçesi, Soğukkuyu Mahallesi, 658 ada, 20 parsel sayılı 1257 m'lik taşınmazın hisseleri oranında malikleri olduğunu, taşınmazın imar planında yol olarak ayrıldığını ileri sürerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, 10.000,00 TL tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idareden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Dosya münderecatından, savunma, keşif ve bilirkişi incelemeleri tamamlanmış ve 1.celsenin sona erdiği anlaşılmış, Mahkemenin E:2009/7 esas kaydına kayıtlı dosyanın II. celsesinde, Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 27.10.2009 gün ve E:2009/7 sayı ile, taraflarca takip edilmeyen dosyanın HUMK 409. maddesi uyarınca işlemden kaldırılmasına karar vermiş, 22.2.2010 tarihinde de, 1086 sayılı Yasa ile değişik HUMK 409/5 maddesinde öngörülen yasal üç aylık süre içerisinde davanın yenilenmediğinin anlaşıldığı nedeniyle davanın açılmamış sayılmasına karar vermiştir.

Davacılar vekilinin, 4.2.2010 tarihinde Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi kayıtlarına giren dilekçesi ile Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Osmangazi Belediye Başkanlığı husumeti ile davayı yenilediği görülmüş, dosya ilgili Mahkemenin E:2010/55 esas numarasına kaydedilmiştir.

Davalı idare vekillerinin süresi içerisinde verdikleri cevap dilekçelerinde ve dahi 1. celsede görev itirazında bulunmadıkları görülmüştür.

Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi; 6.4.2011 gün ve E:2010/55, K:2011/78 sayı ile, davanın kısmen kabulüne, 6.702,00 TL kamulaştırmasız el koyma tazminatının 1.702,00 TL'nin davalı Osmangazi Belediye Başkanlığı, 5.000,00 TL'nin ise davalı Büyükşehir Belediye Başkanlığından dava tarihi olan 3.2.2010 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte alınıp davacılara verilmesine, davacının Büyükşehir Belediyesinden olan 14.642,00 TL, yönünden fazlaya ilişkin haklarının saklı tutulmasına, davacının davalılardan Osmangazi Belediye Başkanlığından olan fazlaya ilişkin isteminin reddine, tapu sicilinde, davalılar adına tescili olan Osmangazi İlçesi, Soğukkuyu Mahallesi, 658 Ada, 20 Parsel sayılı taşınmazın ekli bilirkişi harita mühendisi Ufuk Ay tarafından düzenlenen 13.6.2010 günlü harita ve raporunda A1=3.02 m², A2=34,92 m² olarak gösterilen Toplam 37.94 m²'lik bölüme ilişkin olarak davacılardan H.B. adına olan (464/125700), Sadettin Bağdoğan adına olan (464/125700), Hayrettin Baydoğan adına olan (464/125700), N.B. adına olan (646/125700) hissesine ilişkin tapu kaydının iptali ile TMK 999 maddesi gereğince yol niteliğinde sicilden terkinine, bu hususun tapu kaydının beyanlar hanesinde gösterilmesine, taşınmazın tapu kaydındaki davacıların bakiye hisselerinin uhdelerine bırakılmasına, karar vermiş, bu karar davacılar vekili ve Osmangazi Belediye Başkanlığınca temyiz edilmiş, Yargıtay 5. Hukuk Dairesi; 26.1.2012 gün ve E:2011/12572, K:2012/1032 sayılı kararıyla arsa niteliğindeki taşınmaza emsal karşılaştırması yapılarak değer biçilmesinde bir isabetsizlik görülmediği, bu nedenle davalı idareler vekillerinin temyiz itirazlarının yerinde olmadığı, davacılar vekilinin temyizine gelince; taşınmaza kısmen el atılması nedeniyle imar uygulamasına başlandığı ve projenin bütünlüğü ilkesi gözetilerek taşınmazın el atılan alan dışında kalan imar planında kamusal hizmet alanında olan kısımları ile ticaret alanında bulunan bölümünün konumu, geometrik durumu ve yüzölçümü dikkate alındığında kullanılması mümkün olmadığından bu kısımların bedelinin de sorumlu idareler belirlenerek tahsiline karar verilmesi gerektiğinin düşünülmesinin doğru görülmediği, davacılar vekilinin temyiz itirazları yerinde olduğundan hükmün açıklanan nedenlerle H.U.M.K. nun 428.maddesi gereğince bozulmasına, karar vermiştir.

Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, bozma kararı üzerine E:2012/189 sayı ile dosyayı esasa kaydetmiş ve duruşmanın 24.4.2012 günü yapılacağını taraflara bildirmiştir.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili 18.4.2012 günü Mahkeme kayıtlarına giren dilekçesi ile, fiilen el atılmayan taşınmazın bu kısmına ilişkin olarak, taşınmazın imar planındaki konumundan kaynaklanan tazminat taleplerinde görevli yargı yerinin idari yargı olduğunu belirterek görev itirazında bulunmuştur.

BURSA 3. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 24.4.2012 gün ve E:2012/189 sayı ile, davanın nitelik ve mahiyetine göre kamulaştırmasız el atmaya dayalı tazminat davası olduğu, dolayısıyla Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin yargı yoluna ilişkin görev itirazının yerinde görülmediği gerekçesiyle itirazın reddine karar vermiştir.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolunda verdiği dilekçesi üzerine dosya örneği Danıştay Başsavcılığına gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; Davanın, mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamadan kaynaklanan tazminat talebiyle açıldığı sonucuna ulaşıldığı, dava dilekçesinde, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında, mülkiyet hakkına getirildiği söylenen kısıtlamanın, taşınmazın maliki yönünden zarar doğurucu sonuçlarının olabileceğinde kuşku olmadığı, ancak; bu sonuç ya sonuçların genel ve düzenleyici nitelikte bir idari işlem olan imar planından kaynaklandığı, bu planda öngörülen kamulaştırma programlarının zamanında yapılmamasından ve imar uygulamalarından; başka bir anlatımla da, idari işlemlerden ve davalı idarenin imar planı gereği yapılması gereken kamulaştırmalar konusundaki hareketsizliği şeklinde ortaya çıkan idari eylemlerden kaynaklandığı, idari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini talepleri ise 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 12 ve 13. maddeleri uyarınca idari yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan Yasa hükümlerinin gereği olduğu, bu bakımdan hukuka uygunluklarının denetimi ve zarar doğurucu sonuçlarının giderilmesi idari yargının görev alanında bulunan idari işlem ve eylemlerin

hukuk düzeninde yaratmış oldukları etki ve sonuçların, hukuki elatma olarak nitelendirilmesine ve bu olumsuz sonuçlarla ilgili tazminat taleplerinin adli yargı yerlerinde açılacak tazminat davalarına konu edilmelerine, hukuken olanak bulunmadığı, dolayısıyla 2577 sayılı Yasanın 2. maddesinin 1. fıkrasının b bendinde yer alan idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları hükmü gereğince idari yargı yerinde görülmesi gerektiği, bu nedenle 2247 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Zehra Ayla PERKTAŞ'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Abdullah ERGİN, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Metin ULUKANLIGİL'in katılımlarıyla yapılan 11.3.2013 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın davada başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 10. maddesinde, "Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli, idari ve askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.

Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce; idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizen bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmasına bağlıdır.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin Başkanunsözcüsüdür.

Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarma istenemez" denilmiş; 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

Olayda, Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2012/55 sayılı dosyasında görülen davada, davalı Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca, gerek cevap dilekçesinde, gerek ek cevap dilekçesinde, gerekse de yapılan birinci oturumda görev itirazında bulunulmadığı, ancak, iş bu dosyada esas hakkında karar verilip Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin bozma ilamından sonra dosyanın yeniden esasa kaydedilmesi üzerine E:2012/189 sayılı dosyada 18.04.2012 tarihli cevap dilekçesiyle görev itirazında bulunulduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda; Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili tarafından, Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'ndeki davada, (en geç) birinci oturumdan sonra yapılan görev itirazının süresinde olduğunun kabulü mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, anılan Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 11.3.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.